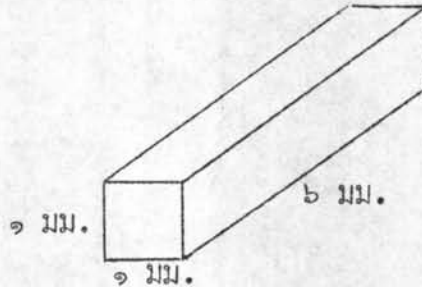

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการทดลองและผลการทดลอง

๓.๑ การจับคู่ TLD-๑๐๐ ในการทดลองเพื่อวัดปริมาณรังสี โดยใช้ เครื่องมือวัดรังสีประเภท TLD. นั้น จำเป็นต้องใช้แท่ง TLD-๑๐๐ เป็นจำนวนมาก ซึ่งมีขนาด $๑ \times ๑ \times ๖$ มม. ตามรูป ๓.๑

รูป ๓.๑ ลักษณะและขนาดของ TLD-๑๐๐ ที่ใช้ในการทดลอง

เนื่องจาก TLD-๑๐๐ เป็นผลึก LiF มี Mg และ Ti เป็นตัวกระตุ้น (activator) หรือสารเจือปน (impurity) ผสมอยู่ใน LiF บริสุทธิ์ การใส่สารเจือปนนี้ ไม่สามารถทำให้อะตอมของสารเจือปนจับกับอะตอมของ LiF บริสุทธิ์ ได้เหมือนกันทุกอะตอม จึงอาจทำให้คุณสมบัติของแท่ง TLD. แตกต่างกันไปเล็กน้อย ดังนั้นเมื่อนำเอาแท่ง TLD. ชนิดเดียวกันมาฉายรังสีด้วยปริมาณและสภาวะต่าง ๆ ที่เหมือนกัน แล้วนำ TLD. ไปเข้าเครื่องวัดเพื่ออ่านค่าปริมาณรังสี จะปรากฏว่า TLD. แต่ละแท่งจะอ่านค่าได้ไม่เท่ากัน ด้วยเหตุนี้ในการใช้ TLD. เป็นเครื่องมือวัดรังสี จึงจำเป็นต้องใช้ครั้งละหลาย ๆ แท่ง โดยบรรจุแท่ง TLD. เหล่านั้นไว้ในหลอด (Capsule) ที่ทำด้วย perspex และเพื่อให้ได้ค่าถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด ในการนำ TLD. บรรจุหลอดจึงจำเป็นต้องคัดเลือกให้ดี ในการทดลองครั้งนี้จำเป็นต้องใช้แท่ง TLD. เป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากมีแท่ง TLD. จำกัด จึงได้บรรจุ TLD.

หลอดละ ๒ แท่งเท่านั้น โดยใช้วิธีจับคู่ ซึ่งมีวิธีการคัดเลือกแต่ละคู่ดังต่อไปนี้

นำ TLD. ทั้งหมดที่จะจับคู่ไป anneal ที่ ๔๐๐ ช เป็นเวลา ๑๕ นาที
ปล่อยให้เย็นในตู้อบ จนกระทั่งอุณหภูมิของ TLD. เท่ากันกับอุณหภูมิห้อง ซึ่งใช้
เวลาประมาณ ๑๒ ชั่วโมงแล้วนำ TLD. ที่ anneal แล้ว มาวางเรียงกับบนภาชนะ
ดังรูปที่ ๓.๒ ปิดทับด้วยแผ่น perspex ซึ่งมีความหนา ๐.๕ ซม. เพื่อให้ -
เกิด electronic equilibrium นำ TLD-๑๐๐ ไปฉายรังสีแกมมาจาก
โคบอลต์-๖๐ ที่ปริมาณรังสีค่าหนึ่ง แล้วนำ TLD. ทั้งหมดไปเข้าเครื่องวัดรังสี
ทำแบบเดียวกันนี้ ๓ ครั้ง โดยแต่ละครั้งเมื่อนำ TLD. ไปเข้าเครื่องวัดรังสีแล้ว ต้อง
นำไป anneal ก่อน และต้องจดหมายเลขของ TLD. แต่ละแท่งไว้เพื่อที่จะได้
ไม่สลับกัน เมื่อได้จำนวนนับ (count) ทั้ง ๓ ครั้งแล้ว นำจำนวนนับแต่ละครั้งมา
รวมกัน นำผลที่รวมได้ทั้งหมดในแต่ละแท่ง มารวมกันตั้งแต่จำนวนมากที่สุดถึงน้อยที่สุด
ตามลำดับ แล้วจะจับคู่โดยนำ TLD. ที่มีจำนวนนับมากที่สุดมาจับคู่กับ TLD. ที่มีจำนวน
นับน้อยที่สุดและถัด ๆ มา เช่นมี TLD-๑๐๐ อยู่ ๑๐ แท่ง หลังจาก anneal
แล้ว นำไปฉายรังสีแกมมาจาก โคบอลต์-๖๐ ที่ค่า ๆ หนึ่ง นำไปเข้าเครื่องวัดรังสี,
ทั้งแสดงไว้ในรูป ๓.๔ ทำครั้งที่ ๒ และ ๓ โดยการฉายรังสีครั้งที่ ๒ และ ๓ ให้มี
ค่าของปริมาณรังสีเท่ากันทั้งหมด ก็จะได้ค่าจำนวนนับตามตาราง ๓.๑

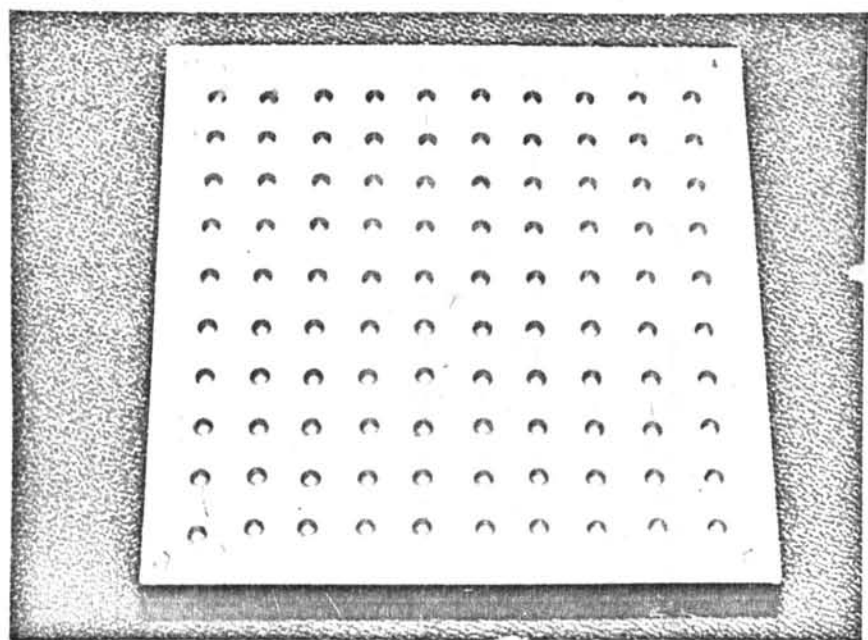
เมื่อได้ผลรวมของทั้ง ๓ ค่า นำ TLD. มาเรียงใหม่ โดยเริ่มจาก TLD.
ที่มีจำนวนนับมากที่สุดไปถึงน้อยที่สุดตามตารางที่ ๓.๒ แล้วจับคู่ TLD. แท่งที่มีจำนวนนับ
มากที่สุดกับจำนวนนับน้อยที่สุดเป็นคู่หนึ่ง และรองลงมาตามลำดับ ตามตาราง ๓.๓

จะเห็นได้ว่าเมื่อนำ TLD. ที่จับคู่แล้วมาวัดปริมาณรังสี โดยการวัดเป็นคู่ จะ
ทำให้จำนวนนับ (count) ที่ได้ออกมาเป็นค่าใกล้เคียงกัน ในกรณีของปริมาณรังสีที่ให้
แก่ TLD. แต่ละคู่เท่ากันและอยู่ในสภาวะเดียวกัน ข้อควรระวังคือจะต้องไม่ให้หมายเลข
ของ TLD. สลับกัน เพื่อเป็นการสะดวกต่อการจดหมายเลขของ TLD. และง่ายต่อการเก็บ

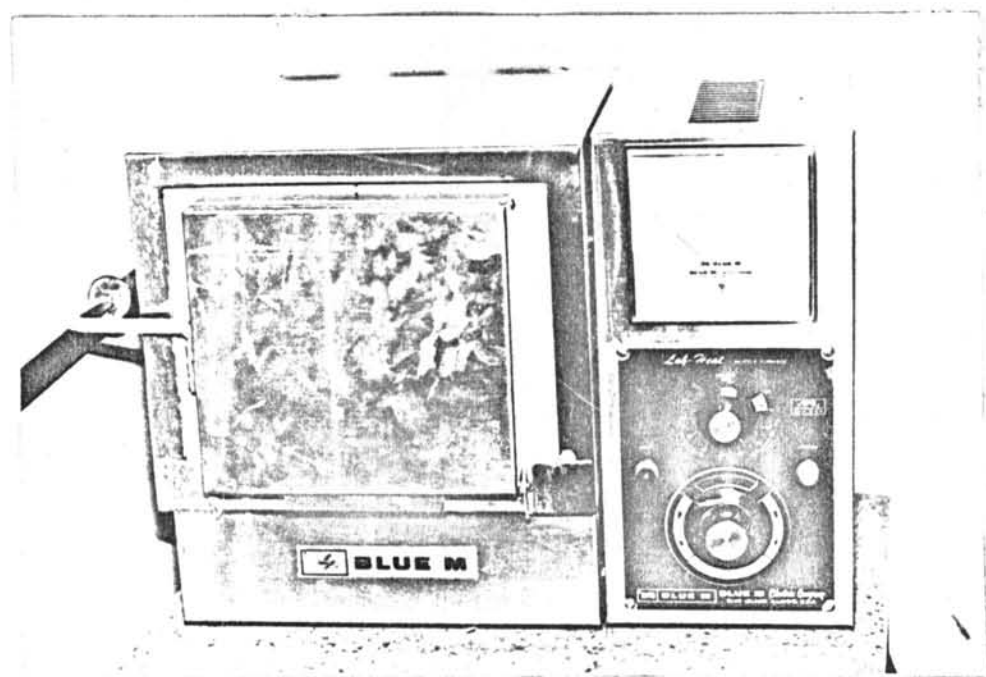
รักษาจึงได้ใช้แผนภูมิแนบมาประมาณ ๑.๐ ข.ม. มาเจาะรูไว้สำหรับใส่ TLD.
โดยทำหมายเลขและอักษรกำกับไว้เพื่อป้องกันการผิดพลาด ในการที่จะเกิดการสลับกันของ
แท่ง TLD. ตามรูป ๓.๒

ตารางที่ ๓.๑ การวัดรังสีเป็นจำนวนนับ (count)

หมายเลข (TLD. num- -ber)	ผลการวัดครั้งที่ ๑ (counts)	ผลการวัดครั้งที่ ๒ (counts)	ผลการวัดครั้งที่ ๓ (counts)	ผลรวม (total- count)
๑	๑๐๘๑๓	๑๑๒๐๑	๑๑๑๐๓	๓๓๒๑๗
๒	๑๑๒๒๔	๑๑๒๘๕	๑๑๒๖๐	๓๓๗๑๙
๓	๑๑๑๐๘	๑๑๒๐๐	๑๑๑๘๗	๓๓๔๙๕
๔	๑๑๒๕๐	๑๑๒๘๘	๑๑๒๖๓	๓๓๘๐๑
๕	๑๐๘๗๕	๑๐๘๐๓	๑๐๘๘๘	๓๒๕๖๖
๖	๑๐๘๓๖	๑๐๘๗๒	๑๐๘๖๒	๓๒๕๗๐
๗	๑๑๑๙๓	๑๑๑๖๖	๑๑๑๕๒	๓๓๔๑๑
๘	๑๐๗๖๒	๑๐๘๙๒	๑๐๘๐๔	๓๒๔๕๘
๙	๑๐๘๖๓	๑๐๘๙๗	๑๐๘๙๔	๓๒๖๕๔
๑๐	๑๑๓๐๕	๑๑๒๖๘	๑๑๒๕๖	๓๓๘๒๙

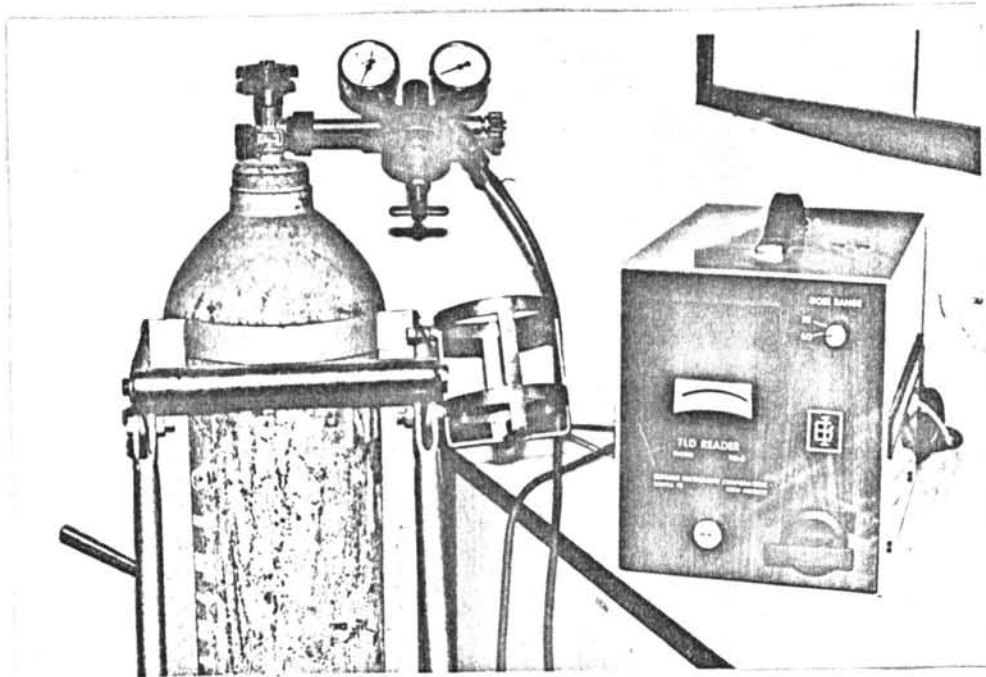

รูป ๓.๒ ภาชนะสำหรับเก็บ TLD-๑๐๐

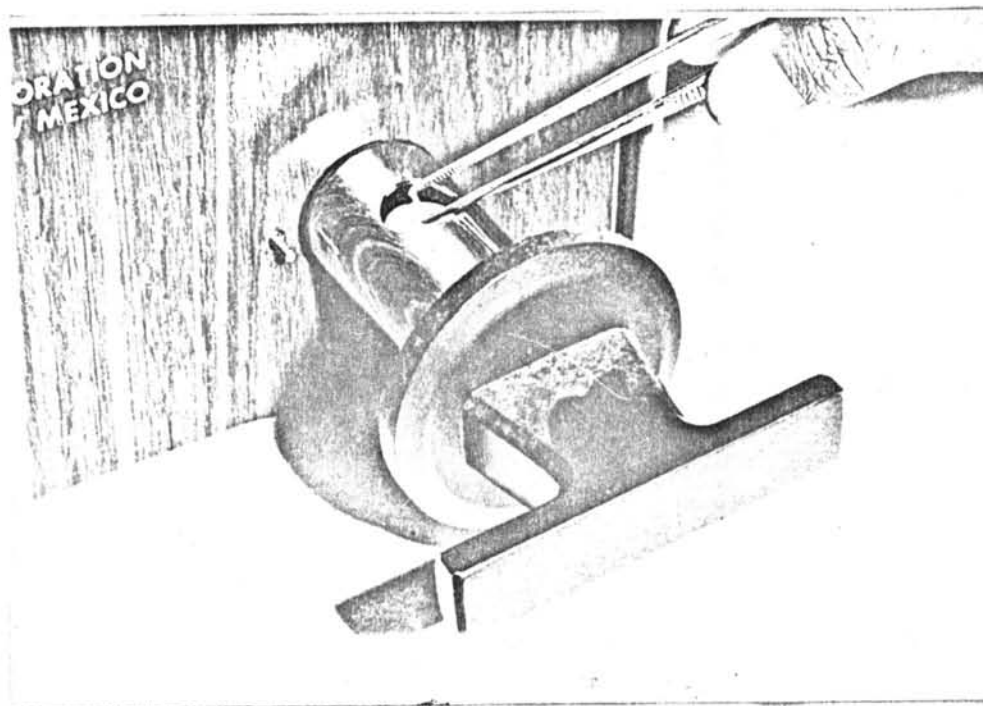

รูป ๓.๓ เตาอบสำหรับ anneal TLD -๑๐๐

รูป ๓.๔ เครื่อง TLR-๕ สำหรับอ่านปริมาณรังสี

รูป ๓.๕ การนำ TLD-๑๐๐ เข้าเครื่อง TLR-๕

ตาราง ๓.๒ การเรียง TLD-๑๐๐ ที่มีจำนวนนับมากที่สุด ถึงจำนวนนับน้อยที่สุด

TLD. หมายเลข	ผลรวมจำนวนนับ (counts)
๑๐	๓๓๘๑๘
๔	๓๓๘๑๑
๒	๓๓๓๗๕
๓	๓๓๔๕๖
๗	๓๓๔๑๑
๑	๓๓๒๑๗
๕	๓๒๖๖๖
๘	๓๒๖๕๔
๖	๓๒๕๗๐
๘	๓๒๔๕๘

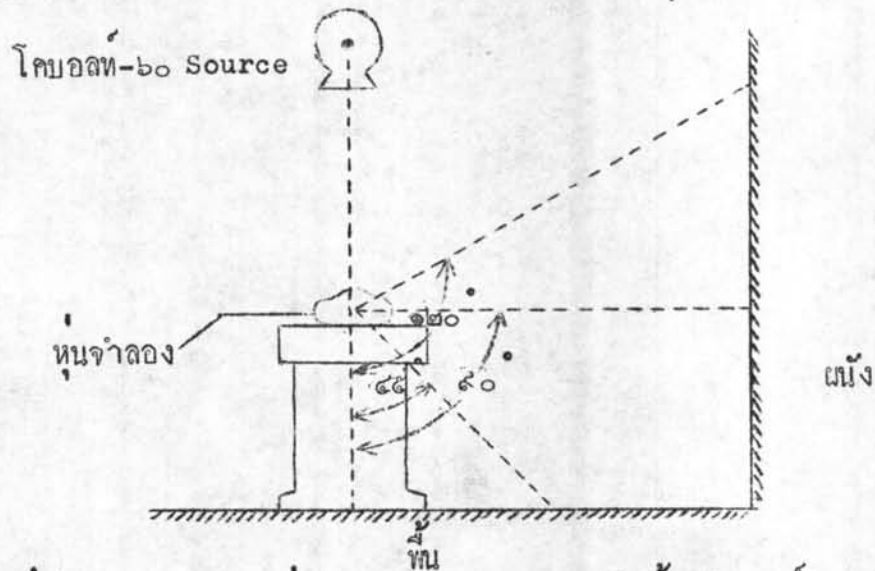
ตาราง ๓.๓ การจับคู่ TLD -๑๐๐ เพื่อนำไปใช้งาน

TLD. หมายเลข	คู่ที่	ผลรวมจำนวนนับ (total count)
๑๐,๘	๑	๖๖๒๗๖
๔,๖	๒	๖๖๓๘๑
๒,๘	๓	๖๖๔๓๓
๓,๕	๔	๖๖๑๖๒
๗,๑	๕	๖๖๖๒๘

๓.๒ การนำเอา TLD-๑๐๐ ไปใช้วัดรังสีแกมมาจาก โคบอลต์-๖๐ ในการวัดปริมาณรังสีแกมมาจากโคบอลต์-๖๐^๒ เนื่องจากรังสีแกมมาจากโคบอลต์-๖๐ มี Dose build up เท่ากับ ๐.๕ ซี.ม. ของ perspex กล่าวคือต้องใช้ perspex หนา ๐.๕ ซี.ม. จึงจะทำให้วัดปริมาณรังสีได้สูงที่สุด หรือเกิด electronic equilibrium ดังนั้น จึงต้องสร้างหลอด perspex ขึ้นมาเพื่อทำให้ปริมาณรังสีมีค่า ๑๐๐% ที่ผิวของแท่ง TLD. ทั้งนี้เนื่องจาก TLD. มีขนาดเล็กมาก (๑ ม.ม. x ๑ ม.ม. x ๖ ม.ม.) การทำหลอด perspex นั้น อาจใช้ perspex ชนิดแท่งกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๑ ซี.ม. และแต่ละแท่งมีความยาว ๒.๒ ซี.ม. เจาะรูตรงกลางของก้านหนึ่งของแท่ง perspex ให้มีขนาดพอที่จะใส่แท่ง TLD. เข้าไปได้สะดวก และเจาะรูอีก ๑.๗ ซี.ม. ทั้งนี้เพื่อให้เหลือทางคานตันของแท่ง perspex มีระยะ ๐.๕ ซี.ม.พอดี ขนาดของหลอด TLD. แต่ละหลอด ไม่จำเป็นต้องมีความยาว ๒.๒ ซี.ม. พอดีอาจจะสั้นกว่าหรือยาวกว่า ๒.๒ ซี.ม. เล็กน้อย แต่ต้องไม่แตกต่างกันมาก เมื่อเจาะรูเรียบร้อยแล้วนำ TLD. ที่จับกุมมาได้ใส่ใน perspex แท่งละ ๑ คู่ แล้วปิดควยสกอตเทปเพื่อที่จะใช้วัดปริมาณรังสีต่อไป

๓.๓ การนำเอา TLD-๑๐๐ ไปติดตั้งในห้องโคบอลต์-๖๐ เพื่อวัดรังสีสะท้อน การนำเอา TLD. ไปติดตั้งตามจุดต่าง ๆ ภายในห้องโคบอลต์-๖๐ นั้น ในแต่ละจุดจะใช้แคปซูล ๒ แคปซูล (๒ Capsule) แต่ละแคปซูลบรรจุ TLD. ๒ แท่ง ตามที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๓.๒ และติดตั้งเป็นมุม ๔๕°, ๙๐° และ ๑๓๐° กับทิศทางของรังสีปฐมภูมิ (primary beam) ตามรูป ๓.๖ การติดตั้ง TLD. จะติดตั้งที่ระยะต่าง ๆ กันของผนังห้องโคบอลต์-๖๐ และกระจายไปรอบ ๆ ห้อง เพื่อศึกษาว่ารังสีสะท้อนที่กระจายในห้อง ตัวอย่าง เช่น การติดตั้ง TLD. ในห้องโคบอลต์-๖๐ ตามรูป ๔.๑ ติดตามจุด ก, ข, ค, ง, จ และ ฉ แล้ววัดระยะทางจากจุดกึ่งกลางของลำแสงไปยังจุดต่าง ๆ ไว้ เพื่อที่จะใช้ในการคำนวณเปรียบเทียบกันระหว่างการวัด โดยใช้ TLD. กับผล

ที่ได้จากการคำนวณ การวัดในแต่ละจุด เช่น จุด ก. ก็จะวัด ๓ แห่งคือ ที่มุม ๔๕°, ๙๐° และ ๑๓๕° ส่วนจุด ฉ และ ช ซึ่งวัดอยู่ที่ประตูของห้องโคบอลต์-๖๐ จะวัดเป็นมุม ๙๐° กับรังสีแกมมาที่ออกจาก source ซึ่ง ๒ จุดนี้เป็นการศึกษาปริมาณรังสีของการสะท้อนครั้งที่ ๒ โดยครั้งแรกจะสะท้อนจากหุ่นจำลอง (phantom) ไปกระทบผนังเป็นมุม ๐ แล้วจะสะท้อนจากผนังเป็นมุม ๐ เหมือนกัน ซึ่งเป็นการสะท้อนครั้งที่ ๒ มายังประตูที่จุด ฉ ส่วนจุด ช วัดไว้นอกประตู ซึ่งบดบังตะกั่วและอยู่ตรงข้ามกับจุด ฉ เพื่อวัดปริมาณรังสีที่ทะลุผ่านตะกั่วที่ไขว้ประตู เมื่อวัด TLD. ตามจุดต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว จะเอาหุ่นจำลองซึ่งใช้แทนตัวคนไขมาวางบนเตียง วัฏระยะทางระหว่าง source กับผิวของหุ่นจำลอง ให้โคจรระยะเดียวกันกับเวลารักษาคนไข้ - จริง ๆ แล้วเปิด collimator ให้ลำแสงตกลงบนผิวของหุ่นจำลองมีพื้นที่

รูปที่ ๓.๖ แสดงตำแหน่งการวัด TLD-๑๐๐ ภายในห้องโคบอลต์-๖๐

เท่ากับ ๑๕ x ๑๕ ซม.^๒ เหตุที่ไขพื้นที่เท่านี้ในการทดลองเพราะว่าพื้นที่นี้เป็นพื้นที่เฉลี่ยใช้ในการรักษาคนไข้จริง ๆ จากนั้นก็ทำการฉายรังสีลงบนหุ่นจำลองเพื่อทำการวัดรังสีสะท้อนปริมาณรังสีสะท้อนที่จะไปถึง TLD. ที่วัดเอาไว้อาจจะมีค่าพอที่เครื่องวัดสามารถวัดได้ ซึ่งสามารถคำนวณค่าคร่าว ๆ ได้โดยอาศัยหลักที่ว่า "ปริมาณรังสีสะท้อนที่ระยะหนึ่งเมตร

^mHarold Elford Johns, John Robert Cunningham, The Physics of Radiology, p.๖๖๓

จากตัวสะท้อนมีค่าประมาณ ๐.๑% ของปริมาณรังสีที่ตัวสะท้อน กล่าวคือ ภาวรังสีที่ตกกระทบหน้าจำลองมีค่า ๑๐๐๐ R เพราะฉะนั้น ที่ระยะ ๑ เมตรทางจากจุดศูนย์กลางของลำแสง รังสีสะท้อนครั้งแรกจะมีค่าประมาณ ๑ R ถ้าจุดที่ใช้วัดรังสีสะท้อนไกลกว่า ๑ เมตร ก็อาจคำนวณโดยใช้สูตรกำลังสองผกผัน (Inverse square Law) ซึ่งเป็นการคำนวณโดยประมาณเท่านั้น ปริมาณรังสีที่ผิวหนังจำลอง (Skin Dose) ที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้ ประมาณ ๖๐,๐๐๐ ถึง ๘๐,๐๐๐ R ซึ่งเป็นปริมาณที่สูงพอที่จะทำให้สามารถวัดปริมาณรังสีที่หักเหครั้งที่สอง ณ. TLD. ที่ติดไว้ที่ประตูได้

เมื่อให้ปริมาณรังสีแกมมาจำลองประมาณ ๖๐,๐๐๐ ถึง ๘๐,๐๐๐ R แล้วก็เก็บ TLD. ที่ติดไว้ในห้องมาทำการวัดปริมาณของรังสีสะท้อนด้วยเครื่อง TLR-๕ ในการวัดแต่ละครั้ง เครื่องจะวัดปริมาณรังสีออกมาเป็นตัวเลขแสดงจำนวน counts ซึ่งจะต้องทำการสอบเทียบจำนวน counts ให้เป็นค่าปริมาณรังสี คือ Röntgen หรือ milli Röntgen อีกครั้งหนึ่ง การวัดเป็น count นี้ มีข้อผิดพลาดได้ง่าย เนื่องจากชิ้นส่วนต่าง ๆ ของเครื่อง TLR-๕ เป็นอ็อกไซด์ที่ไวต่อแสงทั้งหมด เพราะฉะนั้น จึงอาจเกิดความคลาดเคลื่อน เนื่องจากผลทางอ็อกไซด์ที่ไวต่อแสงเพื่อให้เกิดการวัดปริมาณรังสีเป็นไปอย่างถูกต้องที่สุดเท่าที่จะทำได้ จึงได้แก้ปัญหานี้โดยการทำ TLD. มาตรฐาน (Standard TLD.) ซึ่งจะได้กล่าวถึงรายละเอียดในหัวข้อ ๓.๔

๓.๔ การทำ TLD. มาตรฐาน (Standard TLD.) นำ TLD-๑๐๐ ที่ได้จกัไว้เรียบร้อยแล้วตามข้อ ๓.๑ ไป anneal พร้อมกัน และแบ่งไว้สำหรับทำ Standard TLD. ๔ แท่งและทำ Control TLD. ๒ แท่ง Control TLD. จะเก็บไว้เฉย ๆ ไม่นำไปอบรังสี ทั้งนี้เพื่อใช้เป็น back ground ในการลบออก สำหรับการวัดปริมาณรังสี ใน TLD. แต่ละครั้ง

ในการทำ TLD. มาตรฐาน ทำโดยนำเอา ... TLD-๑๐๐ ที่ใส่ไว้ในหลอด perspex ไปอบรังสีแกมมาจากโคบอลต์-๖๐ และทำการวัดปริมาณรังสีด้วย

เครื่อง Baldwin Farmer ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ได้รับการสอบเทียบความแม่นยำจาก เครื่องมือวัดรังสีมาตรฐานที่วิทยุของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข แล้ว ในการวัดปริมาณรังสีด้วยเครื่องมือ Baldwin Farmer นั้น ใช้ขนาดของ ลำแสง (field Size) เท่ากับ 9.6×9.6 ซม.^๒ และใช้เวลาในการวัด ๕ นาที ทำการวัด ๓ ครั้ง เพื่อนำมาเฉลี่ย เครื่อง Baldwin Farmer จะอ่าน ปริมาณรังสีได้ เช่น ๔๐, ๔๐.๓ และ ๔๐.๑ R ตามลำดับ ที่ความดันของบรรยากาศ ภายในห้องโคบอลต์-๖๐ เท่ากับ ๗๖๗.๕ มม.ปรอทและอุณหภูมิภายในห้องเท่ากับ ๒๕ °C

$$\begin{aligned} \text{ปริมาณรังสีในการวัด ๓ ครั้งเฉลี่ย} &= \frac{40 + 40.3 + 40.1}{3} \\ &= 40.1 \text{ R} / 5 \text{ นาที} \end{aligned}$$

เครื่องโคบอลต์-๖๐ ที่ใช้ทำ TLD. มาตรฐานนี้ เริ่มเวลาของเครื่องกับเวลาที่ Source ของโคบอลต์-๖๐ เคลื่อนที่มายังช่องเปิดของ collimator จะไม่ เท่ากัน โดย Source ของโคบอลต์-๖๐ จะเคลื่อนที่มายังช่องเปิดของ collimator และเคลื่อนที่กลับตำแหน่งเดิม ใช้เวลา ๓ วินาที เพราะฉะนั้น ปริมาณรังสีที่อ่านได้ ๔๐.๑ R ในเวลา ๕ นาที จริง ๆ เวลาจะต้องเป็น ๕ นาที ๓ วินาที เพราะฉะนั้น ปริมาณรังสีจริง ๆ เท่ากับ $\frac{40.1 \times 60}{(5 \times 60) + 3} = ๗.๙๗๔๑ \text{ R/นาที}$ จากปริมาณรังสีใน อากาศ (Free Air Output) $= \text{Raw dose} \times CF_{T\&P} \times K_E$

$CF_{T\&P}$ = ค่าแก้ (correction factor) ของอุณหภูมิและความดันของ -
บรรยากาศ โดยแก้ให้อยู่ที่ ๒๒ °C ๗๖๐ มม.ปรอท ซึ่งเป็นค่าที่ถูกต้องของ Baldwin Farmer ตามที่ได้รับการสอบเทียบความแม่นยำไว้

K_E = Calibration factor คือค่าแก้ของเครื่องวัด
 (Chamber) เนื่องจากพลังงานของรังสีเครื่องมือ
 ที่ใช้มีค่าแก้สำหรับรังสีแกมมาจากโคบอลต์-60 เท่ากับ
 ๑.๐๖๑๕

Raw dose = ปริมาณรังสีที่วัดได้

$$CF_{T+P} = \left[\frac{T + ๒๙๓}{(๒๙๓ + ๒๒)} \right] \cdot \left[\frac{๙๖๐}{P} \right]$$

จาก T = ๒๕ ซี และ P = ๙๖๙.๕ ม.ม.ปรอท

$$CF_{T+P} = \left[\frac{๒๕ + ๒๙๓}{๒๙๕} \right] \cdot \left[\frac{๙๖๐}{๙๖๙.๕} \right]$$

$$= ๑.๐๐๐๒$$

เพราะฉะนั้น

ปริมาณรังสีในอากาศ = ๙.๕๙๙๑ x ๑.๐๐๐๒ x ๑.๐๖๑๕

$$= ๘.๕๙๙๕ \text{ R/นาที่}$$

เมื่อได้ปริมาณรังสีที่แน่นอน คือ ๑ นาที่ของเครื่องโคบอลต์-60 ที่ขนาดของ
 ลำแสง ๑๖ x ๑๖ ซม. และที่ระยะ ๘๕ ซม. จาก Source ถึงกึ่งกลาง
 ของหัวเครื่องวัด (chamber) เอาหัวเครื่องวัดออกแล้วนำ TLD. ที่ใส่ไว้ใน
 Capsules ทั้งหมด ๔ อัน แบ่งออกเป็น ๒ ชุด ชุดหนึ่งนำไปฉายรังสีโดย
 ใช้เวลา ๑ นาที โดยตั้งเวลาที่เครื่องไว้ ๕๙ วินาที และอีกชุดหนึ่งฉายรังสีโดย
 ใช้เวลา ๒ นาที แต่ตั้งเวลา ๑ นาที ๕๙ วินาที ทั้งสองชุดนี้จะทราบปริมาณรังสีที่แน่นอน

ก่อนที่จะนำ TLD. มาเข้าเครื่องอ่าน TLR -๕ ควรจะเปิดเครื่อง
 ทิ้งไว้ประมาณ ๒๔ ชม. เพื่อเป็นการทำให้ชิ้นส่วนต่างๆ ทางอิเล็กทรอนิกส์
 อยู่ในสภาวะที่ไม่เปลี่ยนแปลงจากนั้นก็ทำการวัดปริมาณรังสีจาก TLD. มาตรฐานชุด-
 แรกก่อน แล้วจึงวัดปริมาณรังสีสะท้อนจาก TLD. ที่ติดในห้องโคบอลต์ เมื่อเสร็จแล้ว

จึงนำ TLD. มาตรฐานชุดที่สองมาทำการวัดอีกครั้งหนึ่ง ต่อจากนั้นก็วัดปริมาณรังสีจาก Control TLD. ในการวัดปริมาณรังสีจาก TLD. มาตรฐานทั้งสองครั้ง คำนีจะเป็นจำนวนนับ (count) แต่ปริมาณรังสีที่ใช้ในการ expose TLD. นี้ ได้ทำการวัดไว้แล้ว โดยเครื่องมือ Baldwin Farmer เมื่อเอาจำนวนนับไปหารปริมาณรังสี ก็จะทราบว่าเครื่อง TLR-๕ นี้สามารถวัดปริมาณรังสีได้เท่ากับกี่ mR/count

เช่น TLD. มาตรฐาน ชุดแรก นำไปเข้าเครื่อง TLR-๕ ได้จำนวนนับดังนี้

ตาราง ๓.๔ การทำ TLD. มาตรฐาน และ Control TLD.

TLD. หมายเลข	จำนวน count
๑	๑๑๕๒๘
๒	๑๑๒๖๘
๓	๑๑๕๕๕
๔	๑๑๓๑๘
เฉลี่ย	๑๑๔๕๑.๓๕

TLD. หมายเลข	จำนวน count
๕	๘๒
๖	๘๕
เฉลี่ย	๘๔

Control TLD.

TLD. มาตรฐาน

$$\begin{aligned} \text{จำนวน counts จริง ๆ} &= ๑๑๔๕๑.๓๕ - ๘๔ \\ &= ๑๑๓๖๗.๓๕ \end{aligned}$$

เพราะฉะนั้นปริมาณรังสี ๘๔๓๓.๔ mR ทำให้เครื่อง TLR-5 อ่านได้

๑๑๓๖๗.๓๕ counts

เพราะฉะนั้น $mR/count = \frac{๑๑๓๖๒.๗๕}{๘๔๓๑.๕}$
 $= ๑.๓๔$

ในทำนองเดียวกัน TLD. มาตรฐานชุดที่ ๒ ก็สามารถหา mR/count ได้จากนั้นก็นำมาหาค่าเฉลี่ย ทั้งนี้เพื่อป้องกันการผิดพลาดของเครื่อง TLR -๕ เพราะในการนำ TLD. ที่วัดรังสีสะท้อนจากห้องโคบอลต์-๖๐ ซึ่งมีจำนวนมากมาอ่านค่าปริมาณรังสี ต้องใช้เวลามาก ช่วงเวลาที่ใช้วัดนี้อาจทำให้มีการเปลี่ยนแปลงภาวะภายในเครื่อง TLR -๕ ซึ่งจะทำให้การวัดค่าปริมาณรังสีคลาดเคลื่อนได้

เมื่อได้จำนวน mR/count ของ TLD. มาตรฐานแล้ว ก็จะไปคูณกับจำนวนนับเฉลี่ยในแต่ละจุดของ TLD. ที่ติดไว้ในห้องโคบอลต์-๖๐ ทำให้ทราบปริมาณรังสีสะท้อนที่จุดนั้นได้ และในการวัดแต่ละครั้ง จำเป็นต้องทำ TLD. มาตรฐานทุกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากว่าเครื่อง TLR-๕ นี้ ในการวัดแต่ละครั้ง - จำนวนนับของ TLD. ที่ใช้วัดประมาณรังสีจะไม่เท่ากัน ถึงแม้ว่าจะใช้ TLD. ชุดเดียวกัน และใช้ปริมาณรังสีเท่ากัน เนื่องมาจากข้อผิดพลาดทางอิเล็กทรอนิกส์นั่นเอง การทำ TLD. มาตรฐานเพื่อหาจำนวน mR/count นี้ จะเป็นการแก้ปัญหาข้อผิดพลาดเนื่องมาจากเครื่องมือวัด จากปริมาณรังสีที่วัดได้ตามตารางที่ ๔.๑ ทำการเปลี่ยนแปลงปริมาณรังสีที่ระยะต่าง ๆ กัน มาเป็นระยะเดียวกันที่ ๑ เมตร ห่างจากจุดกึ่งกลางของพื้นที่ที่ลำแสงตกกระทบบนผิวของ phantom โดยมีมุมของรังสีสะท้อนเท่าเดิม คือ ๕๕°, ๕๐° และ ๑๒๐° การเปลี่ยนแปลงปริมาณรังสีใหม่มาอยู่ที่ระยะ ๑ เมตร ทำได้โดย ใช้สูตรกำลังสองผกผัน (Inverse square Law)

$$\frac{I_1}{I_2} = \left[\frac{d_2}{d_1} \right]^2$$

I_1 = ปริมาณรังสีที่ระยะ d_1 เมตร
 I_2 = ปริมาณรังสีที่ระยะ ๑ เมตร ($d_2 = ๑$ เมตร)